

De Beersche Hoeve teelt inheemse verfplant wede voor kunstenaressen en activerende Claudy Jongstra

Op het landgoed Baest waar onze Odin boerderij De Beersche Hoeve op biodynamische wijze groente verbouwt en zich inzet voor zaadvermeerdering en plantveredeling is een bijzondere samenwerking ontstaan met wol-kunstenaressen en activerende Claudy Jongstra. Het begon in 2020 met een klein stukje grond, maar dit jaar teelt De Beersche Hoeve zo'n 2000 vierkante meters wede. Claudy Jongstra verwerkt deze inheemse verfplant om ruwe wol blauw mee te verven en ook het zaad wordt gewonnen en is onderdeel van haar onlangs opgerichte Community Seed Bank for Colour, een open source zaadbank met als doel het beschermen van traditionele, inheemse verfplanten en het behouden van biodiversiteit. Een samenwerking waarin de kracht van handwerk én de natuur de hoofdrol speelt.

Aandacht, verstillings en ambacht

"Claudy is zelf ook helemaal weg van biodynamische landbouw en bestelde al langere tijd preparaten bij ons in de webshop van De Beersche Hoeve voor haar eigen biodynamische tuin die haar vriendin Claudia runt in het noorden van Nederland", vertelt boerin Gineke van De Beersche Hoeve. "Echt een prachtige tuin! Hier houden ze inheemse Drentse heideschappen (het oudste ras van Noord-Europa) en daarnaast dus een biodynamische botanische onderzoekstuin die de bron vormen voor haar kunstwerken." In het atelier worden de verse planten gedestilleerd tot natuurlijk pigment en aangebracht op de ruwe wol. Hiermee creëert Jongstra niet alleen kunstwerken, maar een volledig zelfvoorzienende duurzame keten die gaat om het behoud van natuurlijke inheemse planten, een gezonde vruchtbare bodem en biodiversiteit. En over aandacht, verstillings en ambacht, net als de biodynamische landbouw."

Gineke: "Claudy en Claudia zijn ook een paar keer samen naar de preparatendag geweest bij ons op de boerderij en zo is het contact ontstaan. Wij zijn in 2020 begonnen met het telen van wede voor haar werk. Naast De Beersche Hoeve zijn er ook andere boerderijen in Nederland die voor haar wedeblad hebben geoogst en waar ze wol mee heeft geverfd. Deze wol is afgelopen zomer (2021) ook tentoongesteld in museum De Lakenhal in Leiden. Het eindresultaat was verbluffend. Je zag dat elke locatie waar de wede werd geoogst net een andere schakering liet zien van de blauwe wede-kleur."

De rijkdom aan kleur

En juist hier vraagt Jongstra ook aandacht voor. De enorme rijkdom aan kleur. Vroeger vormden botanische kleuren eeuwenlang een centraal onderdeel van de landbouw, economie, spiritualiteit en cultuur. De schilderijen van bijvoorbeeld Rembrandt en Vermeer zijn geschilderd met ambachtelijk gemaakt verfstoffen van plantaardige oorsprong. Vandaag de dag heeft de komst van industriële processen de waarde van plantaardige kleuren echter steeds meer naar de achtergrond doen verdwijnen. En daarmee ook de historische kennis. Onze huidige kleurbeleving wordt bepaald door het blanke, synthetische kleurenpalet, dat is ontwikkeld door grote marktleidende bedrijven. Deze inheemse verfplanten verdwijnen langzaam uit ons landschap. Daarnaast is het zaadgoed voor natuurlijke kleurgewassen bijna niet meer te krijgen. (Voor de hobbytuinder of hobby-dyer is het wel te krijgen: o.a. bij Bingenheim Saatgut, De Bolster en Vreeken zaden tippt Gineke ons.)

Community Seed bank for Colour

Studio Claudy Jongstra heeft daarom de Community Seed Bank for Colour (CSBC) opgericht met als doel het gebruik van botanische kleuren weer terug te brengen in ons dagelijks leven. Tegelijkertijd zou dit er ook voor kunnen dat de onafhankelijke zaadwinning weer terug bij de boeren komt. Boeren kunnen zo autonoom opereren en zijn voor hun jaarlijkse aanschaf van hun (nu hybride, genetisch gemodificeerd) zaaigoed niet meer afhankelijk van grote bedrijven. Op die manier draagt de Community Seed Bank for Colour niet alleen bij aan het verbeteren van de biodiversiteit en het behoud van cultureel erfgoed, maar draagt het ook bij aan de bescherming van inheemse soorten en het bevorderen van de autonomie van kleinschalige boeren. Dat is precies waar De Beersche Hoeve ook voor staat.

Wede

Wede was tot in de zestiende eeuw de grondstof van blauwe kleurstof in West-Europa en staat daarom ook wel bekend als het Europese indigo. "Wede is een 2-jarige plant. Het eerste jaar maakt hij blad, dat kun je dan 2 à 3 keer oogsten

Kijk voor meer informatie op [Odin.nl](https://odin.nl)

afhankelijk van hoe groeizaam het seizoen is, en hoezeer het plantje naar z'n zin heeft. In het eerste jaar (2020) hebben we de wede een paar keer geoogst en naar Claudy opgestuurd. Dit jaar hebben we een groter stuk grond ingezaaid, 2000 vierkante meter. Het is nog steeds een heel klein gedeelte op ons land, maar volgens Claudy is het nu de grootste oppervlakte in Europa waarop wede wordt verbouwd." "De oogst van dit jaar begint in juni en loopt tot augustus, gezaaid van de zaden die zijn verzameld van de bloemen van vorig jaar. De opbrengst zal worden gebruikt in een reeks Claudy Jongstra-masterclasses die plaatsvinden in de Phi School van de studio, begin september."

Leuk om te zien ook: de zaden van De Beersche Hoeve van afgelopen jaar werden afgelopen weken ook ingezaaid op andere plekken zoals op biodynamische boerderij Urtica de Vijfsprong.